

LESSEN VAN EEN PROMOTOR

Prof. dr. Hans Gribnau

Tilburg University

j.l.m.gribnau@uvt.nl

27 september 2023

ERVARING

- 13 Promoti [10 Tilburg ; 3 Leiden]
 - 1 AIO
 - 4 buitenpromovendi (3x Belastingdienst/ 1 x belastingadviseur)
 - 3 universitaire docenten
 -
- 20 x in promotie / begeleidingscommissie

BEGELEIDE PROEFSCHRIFTEN

- T. Schenk, Internationale informatieverplichtingen en de rechtsbescherming van de burger, UvT, 2007 [met collega's Happé en Kemmeren]
- M. Pauwels, Terugwerkende kracht in het belastingrecht, UvT, 2009 (cum laude) [met collega Happé]; bekroond met Ruijgrokprijs 2011
- J. Nieuwenhuizen, Rechtsvinding en fiscale werkelijkheid, UvT, 2010 [met collega's Essers en Happé]
- A. van Steenbergen, Legitimiteit van belastingheffing, UvT, 2013 [met collega Ippel]
- D. van Hout, Mens, maatschappij en mediation in het belastingrecht, UvT, 2013; bekroond met VvBW-prijs 2014
- S. Dusarduijn, De rechtsfictie in de inkomstenbelasting [met collega Essers], UvT, 2015
- Ch. Bruijsten, Onzekerheid in het belastingrecht, UvT, 2016 [met collega Essers],
- N. van Kreveld, Consultatie bij belastingwetgeving [met collega Lubbers], UL, 2016
- L. Wijtvliet, The impact of a shift in the tax mix from direct to indirect taxes on wellbeing, TiU, 2018 [met collega Rijkers]
- H. Roose, Onderscheid tussen aanslag- en aangiftebelastingen gerechtvaardigd? TiU, 2019 [met collega Van Hout]
- P. Rustenburg, Open normen in het belastingrecht, UL 2020 [met collega Lubbers]
- A.-G. Jallai, CSR, Corporate governance and tax planning, TiU 2020 [met collega Peters]
 - T. Cramwinckel, Vertrouwen op inlichtingen van de BD , UL 2022 [met collega Boer]

VOORFASE

- Waarom wil je promoveren?
 - beslist geen 9-5 job; 4-6 jaar sociale eenzaamheid
 - (interne) motivatie?
 - buiten-promovendus: kun je de slag van praktijk naar theorie maken?
- Waarom wil je bij mij / ons promoveren?
- Welk onderwerp en waarom precies?
 - Wat is er zo spannend aan?
 - Welk intellectueel, dus niet puur fiscaal technisch, vraagstuk zie je?
 - Wat zal de toegevoegde waarde zijn van je onderzoek?

AANDACHTSPUNTEN BIJ START VAN ONDERZOEK

- Cruciaal is een goede voorbereiding vóór het onderzoek van start gaat: weet waar je aan begint.
- Werkomstandigheden én privéomstandigheden zijn belangrijk.
 - Promoveren is veel en lang (en eenzaam) in studeerkamer zitten.
- Verschillende categorieën fiscale promovendi vereisen dito aanpak: met/zonder schrijfervaring, zelfstandigheid, mono-/interdisciplinair.
- Promotor en onderwerp promovendus moeten bij elkaar passen.
 - Evt. tweede promotor, begeleider.
 - Heel intensief traject, dus incomptabilité des humeurs is lastig.
- Cruciaal zijn een goede probleemstelling, hypothese, methodologie en tijdsplanning (ook bij buitenpromovendi).
 - Al bij aanvang: wat zouden de conclusies (hypotheses) kunnen zijn?
 - Maar wees je eigen 'tegenderker'.

EXPLICITEREN/AFSTEMMEN VERWACHT

- Uitgangspunt: naam promovendus staat op de kaft, handel daarnaar
 - promotor: niet eigen ideeën opdringen;
 - promovendus: zorg dat je controle houdt, trek tijdig aan de bel (in asymmetrische relatie)
- Bespreek uitvoerig
 - Onderwerp, afbakening
 - Planning en omvang
 - Regelmaat bijeenkomsten en maak steeds een verslag
 - Theoretisch kader; monodisciplinaire / multidisciplinaire aanpak
=> zin/noodzaak tweede promotor / begeleider
- Bespreek schrijfproces
 - Per hoofdstuk commentaar, dan optimaliseren en daarna nog eens herziening [lijn scherp neerzetten]?
 - Grove teksten schrijven, commentaar op hoofdlijnen en daarna geheel grondig onder handen nemen.
- Externe promovendus: maak afspraken met werkgever
- Tegenprestatie? Onderwijs, cursus geven, meewerken aan ander onderzoek?

VERWACHTINGENMANAGEMENT, VERVOLG

- Samenwerking met promotor(es)
 - bespreek omvang boek,
 - frequentie en onderwerp gesprekken (maak gespreksverslagen),
 - hoe gedetailleerd commentaar zal zijn,
 - intensiteit begeleiding: in welke mate promotor de promovendus op de huid zal zitten / juist de vrijheid zal laten ('geen nieuws is goed nieuws'),
 - planning,
 - samen publiceren?
- Meerdere promotores (mogelijk ook afzonderlijke gesprekken): zorg dat ieder goed geïnformeerd blijft (ook afstemming tussen promotores)

METHODOLOGIE

- Steeds belangrijker element van dissertatie / onderzoek
- Probleemstelling: afbakening!
 - Beredeneerde deelvragen
- Verantwoording methode: klassiek dogmatisch onderzoek?
 - Dan welke rechtsbronnen ...
 - Rechtsvergelijking / Interdisciplinair:
 - Verantwoord toegevoegde waarde
 - Wat kun je aan, met je specifieke opleiding en ervaring?
 - Ter illustratie of diepgaand: voorkom cherry picking
- Maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie

STRUCTUREREN, (ZUIVER) ARGUMENT

- Mind-mappen tbv structuur.
- A4-tje met structuur waarin je werkt.
- Schrijven = argumenteren = gedachten toetsen & ontwikkelen.
 - Interne dialoog uitschrijven
 - Weerleg sterkste tegenargumenten, ‘tegenstanders’
 - Pas op voor stroman, en naar je toe interpreteren
 - Gevaar: ‘als een argument ons niet bevalt, laten wij het gewoon weg’ (Vranken)
- Kill your darlings
- Sparren met anderen en zorg voor ‘tegenlezers’ (ook leken).
 - Maar veel lezers: (te) veel uiteenlopende commentaren?

AANDACHTSPUNTEN TIJDENS HET ONDERZOEK

- Regelmatige terugkoppeling naar promotores.
- Presenteren/publiceren delen onderzoek (artikelen):
 - ‘Agenderen’ en mogelijk (!)
 - Nuttige reacties
 - Dwingt tot reflectie: wat is precies de kern van dit deel van onderzoek?
 - Maar ... tijdrovend: steeds afgerond verhaal (kop/staart)
- Tijdsplanning voortdurend toetsen.
- Werkzaamheden naast onderzoek.
 - (bijv. onderwijs, andere publicaties, werken in praktijk) zijn nuttig, maar mogen voortgang van promotieonderzoek niet belemmeren.

AFRONDING VAN ONDERZOEK EN VERDEDIGING

Inhoudelijk

- Voor buitenwereld zijn belangrijkste hoofdstukken: inleiding (probleemstelling etc.) en conclusies/samenvatting.

Procedureel

- Ongeveer jaar nodig voor finale afronding van proefschrift (aula).
- Op tijd nadenken over de samenstelling van de commissie.
- Op tijd beginnen met het zoeken van een uitgever.

Verdediging

- Oefen de verdediging (vervelende vragen, tijdsdruk).
- Lekenpraatje is goede warming up.
- Vat bij verdediging gestelde vragen steeds kort samen en geef gericht antwoord.
 - Geen idee? Begin bij je uitgangspunten

NIET DOEN

- Levenswerk willen schrijven
 - proefschrift is proeve van bekwaamheid van verrichten van onafhankelijk zelfstandig onderzoek.
- Focus vergeten
 - Alles wat je schrijft moet functioneel zijn, bijdragen aan beantwoording van probleemstelling.
 - Weet ook van ophouden, diepgang is belangrijk, maar ergens moet je een punt zetten (elk argument / antwoord kan weer worden bevraagd).
 - Schrijf geen handboek (ontbreken theoretisch kader), of erger omgevallen boekenkast
- Alles wat ik bestudeerd heb moet er in
 - Ohoho, schrijven is weggooien ('kill your darlings').
- Verder springen dan je polsstok lang is
 - Pluk niet zomaar wat uit een andere discipline
 - Laat interessante theorieën weg als ze niet functioneel (onvoldoende verklarende werking)
- Een verhaal vertellen dat je zelf niet goed begrijpt (obv deels met co-auteur geschreven publicatie(s)).
- Vergeten tijdig problemen misverstand e.d. te signaleren.
- Afstemming 'thuisfront' vergeten

LITERATUUR TIP

- Gebruik (ook) internationale literatuur
- Kijk ook eens op websites als Social Science Network
 - <http://ssrn.com/author=441648>

En Researchgate

- <https://www.researchgate.net/publication/>